

اثر سویه باکتری و سن ریزنمونه بر صفات رشدی ریشه موین تولید شده در گیاه شنبلیله

عطیه مجیدی^۱، محمد ربیعی^۲، رامین حسینی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی کشاورزی دانشگاه شهرکرد

۲- گروه اصلاح نباتات و بیوتکنولوژی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهرکرد

۳- گروه بیوتکنولوژی، دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه بین الملل قزوین

چکیده

شنبلیله با نام علمی (*Trigonella foenum graecum* L.) گیاهی دارویی، علفی یکساله و دیپلوئید (2n= 2X= 16) است. این گیاه به عنوان یک گیاه دارویی، زراعی، مرتعی، آرایشی و بهداشتی حائز اهمیت فراوان است. ریشه، دانه و اندام هوایی شنبلیله دارای ساپونین های استروئیدی مختلف مانند دیوزژنین یا موژنین، تیکوژنین و نئوتیکوژنین است. یکی از روش هایی که امروزه برای افزایش متابولیت ها در گیاهان دارویی بسیار مورد توجه قرار گرفته است القای ریشه های موین می باشد. تولید این ترکیبات بیشتر در ریشه گیاهان است و به برگ ها منتقل می شوند. بنابراین با استفاده از کشت ریشه های موین به طور مصنوعی می توان به تولید انبوه رسید. در این پژوهش اثر دو سویه باکتری A₄، ۱۵۸۳۴ با نام علمی (*Agrobacterium rhizogenes*) و سن ریزنمونه بر سه صفت درصد ریشه زایی، میانگین تعداد ریشه و طول ریشه موین در توده جهرم مورد ارزیابی قرار گرفت. ریزنمونه های برگ گیاهچه شنبلیله حاصل از کشت درون شیشه به ظروف پتری منتقل شدند و سوسپانسیون باکتری های تهیه شده به وسیله ی سوزن سرنگ انسولین به نقاط مختلف رگبرگ تزریق شدند. نتایج تجزیه واریانس نشان داد که اثر نوع سویه بر میانگین تعداد ریشه در سطح احتمال ۵ درصد و اثر سن ریزنمونه بر درصد ریشه زایی، میانگین تعداد ریشه و طول ریشه و اثر برهمکنش بین سویه باکتری و سن ریزنمونه بر میانگین تعداد ریشه و طول ریشه در سطح احتمال ۱ درصد معنی دار شد. اگرچه اثر نوع سویه بر درصد ریشه زایی، میانگین طول ریشه و برهمکنش بین سویه و سن ریزنمونه بر درصد ریشه زایی معنی دار نشد.

واژگان کلیدی: شنبلیله، ریشه موین، آگروباکتریوم رایزوزنز